

УДК 378:373.5.091.12.011.3-051:796):502

Цигура Г. О.

ФОРМУВАННЯ ЗНАНЬ З РЕАЛІЗАЦІЇ ЦІЛЕЙ СТАЛОГО РОЗВИТКУ У МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ І СПОРТУ

У статті розглядається питання формування знань з реалізації цілей сталого розвитку у майбутніх фахівців фізичної культури і спорту. Проаналізовано наукову літературу з питань становлення Стратегії сталого розвитку в Україні та за кордоном і стан реалізації проекту «Освіта для сталого розвитку» в Україні.

Галузь фізичної культури і спорту охоплює різні сектори освіти – формальну, неформальну, інформальну, а її фахівці працюють з населенням різних вікових категорій. Впровадження в освітні програми бакалаврського рівня підготовки майбутніх фахівців фізичної культури і спорту модуля «Основи сталого розвитку суспільства», забезпечить здобуття ними компетентностей, необхідних для реалізації стратегії сталого розвитку України.

Ключові слова: сталий розвиток, освіта для сталого розвитку, фізична культура, спорт, майбутні фахівці фізичної культури і спорту.

Постановка проблеми. Глобальні проблеми (екологічна, продовольча, демографічна, енергетична й сировинна [5]), які зачіпають інтереси усіх держав і кожної людини, створюють загрозу розвитку й існуванню людства і потребують зусиль усіх країн світу для їх вирішення. Виникнення глобальних проблем пояснюється тривалим споживацьким відношенням та низьким рівнем екологічної культури суспільства. У зв'язку з цим, міжнародною спільнотою у 1987 р. під час 42-ї сесії ООН було обрано нову стратегію розвитку суспільства – сталий розвиток (СР) [13], який включає економічну, екологічну і соціальну складові. Нову концепцію сталого розвитку оприлюднено у 1992 р. на черговій конференції ООН у Ріо-де-Жанейро. Її підтримано представниками 179 країн, до складу яких входила й Україна [9]. Концепція зазнала широкого обговорення, і в результаті всім країнам було рекомендовано розробити національну стратегію сталого розвитку (ССР). Сталий розвиток стає «прийнятною і незаперечною метою міжнародної й національної політики і об'єднує економічне зростання, соціальний прогрес і захист навколишнього середовища» [3, с. 58]. На цій же конференції освіту було визнано основною рушійною силою СР суспільства (Всесвітній Саміт у Ріо-де-Жанейро, 1992 р.). У доповідях ООН поняття «сталий розвиток» означає такий, що «забезпечує потреби сучасного покоління і не ставить під загрозу здатність майбутніх поколінь задовольняти свої потреби, в т.ч. у безпечному і здоровому довкіллі». Термін «освіта для сталого розвитку» трактується як сучасний підхід до організації освітнього процесу, що включає інформування членів суспільства про основні проблеми сталого розвитку, формування світогляду, що базується на засадах сталості, переорієнтацію навчання з передачі знань на встановлення діалогу, орієнтацію на практичне розв'язання місцевих проблем [12, с. 21].

Україна підтримала на міжнародному рівні ССР, яка враховує вирішення цілого ряду економічних, екологічних і соціальних питань. Але реалізація її відбувається дуже повільно, що можна порівняти з впровадженням екологічної освіти, яка, згідно з її Концепцією, остаточно так і не була втілена у повному обсязі. Моніторинг змісту освітніх програм, представлених на сайтах закладів вищої освіти (ЗВО) України, свідчить про відсутність дисциплін екологічного змісту (за винятком ЗВО України екологічного спрямування) у більшості з цих закладів. Вважаємо, що цілі, принципи, підходи сталого розвитку варто включити до освітніх програм підготовки майбутніх фахівців фізичної культури і спорту з метою залучення до реалізації ССР фахівців різних галузей під час формальної, неформальної та інформальної освіти. Зокрема, означені пропозиції співзвучні із резолюцією Генеральної Асамблеї ООН про Десятиліття освіти для сталого розвитку з 2005 по 2014 рік (2002 р.) та Глобальною програмою дій щодо сталого розвитку «Порядок денний на ХХІ століття» (1992 р.). Погоджуємося, що вирішальну роль у досягненні цілей сталого розвитку повинні мати масштабні проактивні дії, креативними епіцентрами яких мають стати заклади освіти всіх рівнів [20, с. 10].

Враховуючи вищезазначене, актуальним є питання формування знань з реалізації стратегії сталого розвитку суспільства у майбутніх фахівців фізичної культури і спорту.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Незважаючи на повільну реалізацію ССР в Україні, в науковому середовищі це питання досить активно обговорюють. Зокрема, всебічно досліджують праці В. Вернадського і вважають його вчення про ноосферу базовим для концепції сталого розвитку (О. Мужилко, 2011); розглядають історію виникнення і діяльність «Римського клубу», яка була направлена на врегулювання життя людської спільноти через втілення ідеї «нового гуманізму» Ауреліо Печчеї (Ю. Сабадаш, 2011); історію і становлення терміну «сталий розвиток» (Л. Мельник, 2005; Л. Корнійчук, В. Шевчук, 2008; О. Кулінич, 2012). Більшість науковців звертають увагу на теоретичні аспекти Стратегії сталого розвитку в Україні (В. Трегобчук, 2002; З. Герасимчук, 2002; О. Білорус та Ю. Мацейко, 2005; В. Добровольський, 2008; М. Деркач, 2009; В. Гусев, О. Мужилко, 2011; С. Циганов, А. Яшина, 2013; В. Потапенко, 2013; А. Вергун, І. Тарасенко, 2014 та ін.). Сутність концепції сталого розвитку розглядають О. Горбань (2004), М. Деркач (2009), А. Шапар (2006). На місце і значення природничих наук у концепції сталого розвитку звертають увагу Ю. Краснобокий і І. Ткаченко (2014). Іноді Сталий розвиток розглядають з позиції економічних, екологічних чи соціальних проблем відповідно (Я. Радченко, 2004; Н. Лакуша, 2005; Б. Данилишин, В. Куценко, 2010). Звертають увагу на досвід країн Європейського Союзу в реалізації стратегії сталого розвитку (Н. Сітнікова, 2012) та досвід інших закордонних країн у реалізації національних стратегій (Б. Данилишин, О. Маслюківська, 2008).

Є критичні погляди на ідею СР суспільства (Л. Мельник, 2005, І. Лицур, 2011), зокрема, І. Лицур застерігає, що «втілення концепції сталого розвитку не гарантує швидкого зростання добробуту людей, натомість потребує напруженої роботи й консолідації зусиль політиків, управлінців, учених та всього прогресивного населення держави» [10].

Пізніше у часі в українській періодиці з'являються праці, присвячені питанням освіти для сталого розвитку. Так, Г. Непегіна розглядає історичний аспект становлення освіти для сталого розвитку, аналізує його витоки та перетинання з екологічною освітою [12]. Г. Балюк розглядає проблеми правового регулювання впровадження концепції сталого розвитку у вітчизняну освіту [2]. В. Боголюбов детально розглядає концептуальні підходи до формування освіти для сталого розвитку [4]. П. Саух порушує питання адаптації системи освіти до нових умов сталого розвитку [15]. Деякі автори в питаннях освіти для сталого розвитку розглядають окремо екологічну, економічну і соціальну її складові (О. Матенюк, 2008; Л. Загвойська, 2011; Т. Сила, 2013; Ю. Скиба 2014, Н. Душечкіна, 2014; Ю. Туниця зі співавторами, 2015).

Мета роботи: розкрити особливості формування знань з реалізації цілей сталого розвитку у майбутніх фахівців з фізичної культури і спорту.

Завдання дослідження:

- розглянути реалізацію стратегії сталого розвитку в Україні та інших країнах;
- дослідити стан реалізації проекту «Освіта для сталого розвитку в Україні»;
- розкрити особливості формування знань з реалізації цілей сталого розвитку у майбутніх фахівців з фізичної культури і спорту.

Виклад основного матеріалу. Рекомендації «Ріо-92» реалізуються повільними темпами, але, як констатують Б. Данилишин та О. Маслюківська, найпершими національні стратегії сталого розвитку були розроблені і почали впроваджуватися розвиненими країнами Європи, які мають досконалу екологічну політику [6]. Н. Сітнікова вказує, що найбільш активно в напрямку впровадження Стратегії працюють країни Європейського Союзу – Велика Британія, Ісландія, Ірландія, Ліхтенштейн, Люксембург, Фінляндія, Швейцарія, Румунія, Нідерланди, Швеція, Польща, Австрія, Норвегія та ін. Більшістю держав-членів ЄС було затверджено ССР до Всесвітнього саміту зі сталого розвитку в Йоганнесбурзі наприкінці 2002 року, у 2006 році офіційно затверджено «Оновлену стратегію сталого розвитку ЄС», а у 2010 році було схвалено нову європейську стратегію розвитку «Європа 2020» [16].

В Україні концепція сталого розвитку розроблялася неодноразово, але жодного разу не була затверджена. І тільки після Саміту зі сталого розвитку в Нью-Йорку у 2015 р., де 193 держави-члени ООН схвалили Цілі Сталого Розвитку до 2030 року (ЦСР) [1, с. 5], в Україні на основі «Стратегії сталого розвитку «Україна – 2020» було розроблено новий проект Стратегії сталого розвитку України до 2030 року. Він визначає стратегічні напрями довгострокового розвитку України. В проекті вказується, що «розроблена Стратегія сталого розвитку України до 2030 року і Національний план дій до 2020, за умов затвердження їх на державному рівні, надалі можуть стати дійовим інструментом для впровадження засад збалансованого розвитку у регіонах і поселеннях України» [18]. 7 серпня 2018 р. зареєстровано законопроект, яким пропонується затвердити Стратегію сталого розвитку України до 2030 р.

У 2017 р. уряд України представив Національну доповідь «Цілі сталого розвитку: Україна», реалізацію яких передбачено цілою низкою державних стратегічних документів (ДСД). Експертами проаналізовано 35 з них, відібраних за певними критеріями [1, с. 5]. Якщо розглядати деякі з ДСД, то кожен з них має свою кількість положень, що відповідають цілям сталого розвитку (див. табл. 1).

Кількість завдань щодо реалізації стратегії сталого розвитку у ДСД

№ з/п	Назва документа	Всього завдань у ССР	Кількість завдань у документі
1	Державна стратегія регіонального розвитку на період до 2020 року	86	39
2	Стратегія сталого розвитку України на період до 2020 року		28
3	Національна стратегія розвитку освіти в Україні на період до 2021 року		7
4	Державна цільова соціальна програма «Молодь України» на 2016–2020 роки		4
5	Національна стратегія з оздоровчої рухової активності в Україні на період до 2025 року «Рухова активність – здоровий спосіб життя – здорова нація»		3
6	Стратегія розвитку туризму та курортів на період до 2026 року		3
7	Державна цільова соціальна програма розвитку фізичної культури і спорту на період до 2020 року		0

Як видно з таблиці 1, прикро, але жодного завдання цілей сталого розвитку не містить Державна цільова соціальна програма розвитку фізичної культури і спорту на період до 2020 року, хоча, як зазначено в аналізі ДСД, за своєю суттю і сферою мала б їх містити, адже є ДСД, де визначено загальні цілі розвитку держави [1, с. 15].

Також, на Всесвітньому Саміті у Ріо-де-Жанейро 1992 року основою сталого розвитку було визнано освіту й у «Порядку денному на XXI століття» було зазначено, що необхідною умовою реалізації концепції сталого розвитку є підвищення рівня розвитку освіти. У 2005 р. ЄЕК ООН видала документ «Стратегія освіти для сталого розвитку», де було вказано, що «освіту задля сталого розвитку слід розглядати як процес, що охоплює всі елементи життєвої сфери. Слід добиватися його органічного включення у навчальні програми на всіх рівнях, включаючи професійну освіту, підготовку педагогів та безперервну освіту для фахівців та керівників» [19, с. 6–7]. А 2005–2014 роки були проголошені Декадою освіти для сталого розвитку.

Щодо реалізації Стратегії освіти для сталого розвитку ЄЕК ООН в Україні, то єдиного документа на даний час не існує. Але є стратегічні документи у галузі освіти та охорони навколишнього природного середовища, серед яких Указ Президента України «Про Національну стратегію розвитку освіти в Україні на період до 2021 року» (2013 р.). Цим Указом схвалено Національну стратегію розвитку освіти в Україні на період до 2021 року [11], де серед ряду ключових напрямків вказані такі, як переорієнтація змісту освіти на цілі сталого розвитку, формування здоров'язбережувального середовища, екологізації освіти та валеологічної культури.

Перші практичні кроки з питань освіти для сталого розвитку було втілено, як зазначає В. Боголюбов, у проєкті галузевого стандарту вищої освіти (2004 р.) з напрямку «Екологія» для підготовки магістрів, де передбачено внесення до навчальних планів нормативної дисципліни «Стратегія сталого розвитку». З 2007 р. цю ж дисципліну як обов'язкову в навчальні плани підготовки магістрів усіх спеціальностей було введено у Національному університеті біоресурсів і природокористування України та Національному транспортному університеті (м. Київ). З 2008 р. на факультеті екології та біотехнологій Національного університету біоресурсів і природокористування було відкрито магістерську програму «Соціоecологічна експертиза та сталий розвиток сільськогосподарських територій». У 2009 р. Дніпропетровською облдержадміністрацією для адаптації змісту освіти області в напрямку сталого розвитку було запропоновано програму «Освіта для сталого розвитку» [4, с. 666].

Г. Статюха зі співавторами описують впровадження освіти для сталого розвитку у Національному технічному університеті України «КПІ»: для підготовки магістрів усіх напрямків введено загальноуніверситетську дисципліну «Основи сталого розвитку суспільства», магістерську програму «Сталий розвиток і глобальне керування»; для студентів деяких спеціальностей освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» та для дистанційного навчання широкої цільової аудиторії розроблено і апробовано курси з основ сталого розвитку [17].

В. Ільченко обґрунтовує особливості реалізації освіти для сталого розвитку в загальноосвітній школі [7], а Т. Япринець розглядає реалізацію принципів освіти для сталого розвитку у шкільному курсі географії [21].

Н. Рідей розглядає освіту для сталого розвитку з позицій інновації й наголошує, що глобальне завдання педагогічної інноватики в освіті для сталого розвитку – навчити майбутніх фахівців будь-якої галузі розглядати свою діяльність з позицій взаємин суспільства і природи [14, с. 144].

Ми пропонуємо залучити до реалізації ССР України усіх осіб, які задіяні у впровадженні фізкультурно-оздоровчої та спортивної діяльності, адже вони становлять великий потенціал для розвитку держави. Фізичною культурою і спортом займається значна кількість населення різних вікових категорій – дітей, підлітків, юнацтва, молоді, людей зрілого і поважного віку. Активно розвивається напрямок паралімпійського спорту. І це не тільки в Україні. Перші кроки пропонуємо здійснювати через освіту для сталого розвитку.

За умови підготовки й подальшого залучення фахівців з фізичної культури і спорту (вчителів, тренерів, інструкторів) до реалізації стратегії сталого розвитку ми зразу наближуємося до виконання таких задач Стратегії ЄЕК ООН для освіти в інтересах СР (Вільнюс, 2005 р.) як: сприяння стійкому розвитку через системи формальної, неформальної освіти та просвіти; засвоєння педагогами знань, які дозволяють залучати питання стійкого розвитку до їх професійної діяльності. Адже фахівці з фізичної культури і спорту залучені як у секторі формальної, так і у секторі неформальної освіти: вони працюють у дошкільних та шкільних закладах освіти, закладах вищої освіти та фізичної культури і спорту тощо. У секторі інформальної освіти знаходиться кожна людина, яка здобуває самоосвіту.

Вважаємо, що для реалізації Стратегії сталого розвитку доцільним є впровадження в освітні програми бакалаврського рівня підготовки майбутніх фахівців з фізичної культури і спорту навчального модуля «Основи сталого розвитку суспільства», зміст якого передбачає розгляд особливостей реалізації Цілей сталого розвитку з позиції освітньої і професійної діяльності.

Для прикладу наведемо кілька тем. Так, для реалізації «Цілі 1 Подолання бідності» варто ознайомити студентів з діяльністю регіональних центрів соціального захисту населення та програмами соціального захисту. Залучати студентів та фахівців з фізичної культури і спорту для допомоги вразливим верствам населення (виділення безкоштовних місць у спортивних гуртках, створення програм для роботи з дітьми з особливими потребами тощо). Для реалізації «Цілі 3 Міцне здоров'я і благополуччя» – надання інформації щодо залежності стану здоров'я від умов індивідуального розвитку організму й спадковості та залучення студентів і фахівців до пропаганди здорового способу життя під час проведення масових спортивних заходів.

У результаті вивчення запропонованого модуля «Основи сталого розвитку суспільства», випускники оволодіють низкою компетентностей. Наприклад, серед загальних – це: здатність до аналізу досвіду зарубіжних країн з питань забезпечення сталого розвитку; здатність мотивувати оточення, знаходити шляхи й організувати заходи для реалізації цілей сталого розвитку; аналіз залежності здоров'я людини від впливу чинників навколишнього середовища й спадковості; серед фахових – використання під час навчання та професійної діяльності знань щодо цілей сталого розвитку, спрямованих на соціальний розвиток, екологічну стійкість і економічне зростання країни. Серед результатів навчання можемо зазначити: здатність відтворити нормативно-правову базу з питань реалізації стратегії сталого розвитку в Україні; назвати причини появи нової стратегії розвитку суспільства, напрями її реалізації та роль у цьому процесі фахівців фізичної культури і спорту; передбачати, нівелювати, уникати негативної дії наслідків антропогенної діяльності; планувати і здійснювати професійну діяльність з урахуванням цілей і принципів сталого розвитку.

Висновки і перспективи подальших досліджень. 1. Найпершими національні стратегії сталого розвитку були розроблені і почали впроваджуватися розвиненими країнами Європейського Союзу, які мають досконалу екологічну політику. Більшістю держав-членів ЄС було затверджено стратегії сталого розвитку у 2002 р., у 2010 р. схвалено нову європейську стратегію розвитку «Європа 2020». В Україні концепція сталого розвитку розроблялася неодноразово, але жодного разу не була затверджена. У 2017 р. розроблено новий проект Стратегії сталого розвитку України до 2030 року.

2. Для реалізації Стратегії освіти для сталого розвитку ЄЕК ООН в Україні, є ряд стратегічних документів у галузі освіти та охорони навколишнього природного середовища, серед яких Указ Президента України № 344/2013 від 25 червня 2013 року «Про Національну стратегію розвитку освіти в Україні на період до 2021 року», де одним з напрямків є переорієнтація змісту освіти на цілі сталого розвитку.

3. Галузь фізичної культури і спорту охоплює різні сектори освіти – формальну, неформальну, інформальну, а її фахівці працюють з населенням різних вікових категорій. Впровадження в освітні програми бакалаврського рівня підготовки майбутніх фахівців фізичної культури і спорту модуля «Основи сталого розвитку суспільства», забезпечить здобуття компетентностей, необхідних для реалізації стратегії сталого розвитку України.

Подальше дослідження буде спрямовано на визначення напрямків здоров'язбереження населення через виконання завдань сталого розвитку із залученням фахівців фізичної культури і спорту.

Використані джерела

1. Аналіз державних стратегічних документів України щодо врахування адаптованих для України Цілей Сталого Розвитку до 2030 року: Аналітична доповідь. – К. : Інститут суспільноекономічних досліджень, 2017. – 84 с.
2. Балюк Г. Проблеми правового регулювання впровадження концепції сталого розвитку у вітчизняну освіту / Г. Балюк // Університетські наукові записки. – 2012. – № 1(41). – С. 613–618.
3. Білорус О. Г. Глобальна перспектива і сталий розвиток: (Системні маркетинг. дослідж.) / О. Г. Білорус, Ю. М. Мацейко. – К. : МАУП, 2005. – 492 с.
4. Боголюбов В. Концептуальні підходи до формування освіти для сталого розвитку / В. Боголюбов // Інформаційний бюллетень Національного Темпус-офісу в Україні, №3/2010. – С. 22-27. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.eco.com.ua/sites/eco.com.ua/files/lib1/konf3vze/zb_mt2/tom_2_s07_p_665_667.pdf
5. Глобальні проблеми сучасної цивілізації та шляхи їх вирішення. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://politics.ellib.org.ua/pages-2677.html>
6. Данилишин Б. М., Маслюківська О. П. Розроблення національних стратегій сталого розвитку: корисний досвід для України / Б. Данилишин, О. Маслюківська // Механізм регулювання економіки. – 2008. – № 2. – С. 214-218.
7. Ільченко В. Р. Модернізація змісту загальної середньої освіти України на засадах освіти для сталого розвитку: начерк проекту експериментального дослідження / В. Р. Ільченко // Постметодика. – 2011. – № 5(102). – С. 16-17. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://lib.iitta.gov.ua/4327/1/P'chenko_V_Modernizacija_zmistu_2012.pdf
8. Концепція екологічної освіти України. Затверджено Рішенням Колегії МОН України № 13/6-19 від 20.12.01. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://shkola.ostriv.in.ua/publication/code-148B3B2021C2C/list-B407A47B26>
9. Корнійчук Л., Шевчук В. Сталий розвиток і глобальна місія України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://ir.kneu.edu.ua/bitstream/2010/119/1/Сталий%20розвиток%20i%20глобальна%20місія%20України.pdf>
10. Лицур І. М. Сталий розвиток чи еколого-економічна безпека? / І. М. Лицур // Науковий вісник НЛТУ України. – 2011. – Вип. 21.18. – С. 50-57.
11. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на 2012–2021 роки – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://meduniv.lviv.ua/files/info/nats_strategia.pdf
12. Непегіна Г. В. Освіта для сталого розвитку: витоки та перспективи / Г. В. Непегіна // Педагогіка. Наукові праці. – Вип. 99. – Т. 112. – С. 20-24. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://scholar.google.com.ua/scholar?biw=1517&bih=696&um=1&ie=UTF-8&lr&q=related:-Vq6HNL Ped9ZVM: scholar.google.com/>
13. Развитие и международное экономическое сотрудничество: проблемы окружающей среды. Доклад Всемирной комиссии по вопросам окружающей среды и развития, 4 августа 1987. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.un.org/ru/ga/pdf/brundtland.pdf>
14. Рідей Н. М. Управління педагогічною інноватикою: освіта для сталого розвитку / Н. М. Рідей // Актуальні проблеми державного управління. – 2010. – № 2. – С. 137–145. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://ifs.kbuapa.kharkov.ua/e-book/apdu/2010-2/doc/2/09.pdf>
15. Саух П. Ю. Новый образ освіти в контексті ідей сталого розвитку суспільства: транснаціональний вимір. Освіта для сталого розвитку: міжконтинентальний діалог інтелектуалів. – pp. 146–161. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://eprints.zu.edu.ua/20749/1/Novy%20obraz%20osvity.pdf>
16. Сітнікова Н. П. досвід стратегічного планування сталого розвитку у країнах Європейського Союзу / Н. П. Сітнікова // Економіка та держава. – 2012. – № 11. – С. 11–14.
17. Статюха Г. О. Досвід впровадження принципів сталого розвитку в підготовування фахівців з вищою освітою / Г. О. Статюха, А. М. Шахновський, Д. М. Складанний, І. М. Джигирей. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.kpi.kharkov.ua/archive/Наукова_періодика/ vestnik/Новые%20решения%20в%20современных%20технологиях/2011/58/122_128.pdf
18. Стратегія сталого розвитку України до 2030 року. Проект – 2017. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.ua.undp.org/content/dam/ukraine/docs/SDGreports/UNDP_Strategy_v06-optimized.pdf
19. Стратегія ЕЗК ООН для образования в интересах устойчивого развития. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://nltu.edu.ua/images/stories/ESD/UnecStrategyESD2005.pdf>
20. Туниця Ю., Загвойська Л., Адамовський О. Економічний дискурс освіти для сталого розвитку / Ю. Туниця, Л. Загвойська, О. Адамовський // Вища школа. – 2016. – № 11–12. – С. 7–27.
21. Япринець Т. Реалізація принципів освіти для сталого розвитку у шкільному курсі географії / Т. Япринець. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://dspace.pnpu.edu.ua/handle/123456789/5702>

Tsyhura H.

**FORMATION OF KNOWLEDGE FOR IMPLEMENTATION
OF SUSTAINABLE DEVELOPMENT STRATEGY FOR FUTURE FACULTIES
OF PHYSICAL CULTURE AND SPORTS**

The article deals with the question of the formation of knowledge on the goals of sustainable development for future specialists in physical culture and sports. The scientific literature on the formation of the Strategy of Sustainable Development in Ukraine and abroad has been analysed. It has been found that the very first national strategies for sustainable development have been developed and implemented by developed European countries with a sound environmental policy. The concept of sustainable development at the international level was supported in 1992 by representatives of our country, but its implementation is very slow. The concept of sustainable development in Ukraine has been developed repeatedly, but it has never been approved. In 2017 a new draft of Sustainable Development Strategy of Ukraine to 2030 was submitted.

It has been revealed that for the implementation of the UNECE Sustainable Development Strategy in Ukraine, there is also no single document. But there are strategic documents in the field of education and environmental protection, including the Decree of the President of Ukraine "On the National Strategy for the Development of Education in Ukraine until 2021" (2013), where among a number of key areas there is the reorientation of the content of education for sustainable development. It was discovered that the first practical steps in the field of the education for sustainable development were implemented in Ukraine since 2004, when the curricula for the training of masters of natural and technical specialties began to introduce the normative discipline "Strategy of Sustainable Development".

Various sectors of education are covered by specialists in physical culture and sports – formal, nonformal, informal, and educational; they work with the people of different age groups – children, adolescents, youth, young people, people of mature and retired age. It has been proposed the introduction of the "Fundamentals of Sustainable Development of Society" module into the educational programs for future specialists in physical culture and sport training of the bachelor level, which would ensure the acquisition of competence necessary for the implementation of the strategy of sustainable development of Ukraine.

Key words: *sustainable development, education for sustainable development, physical culture, sports, future specialists in physical culture and sports.*

Стаття надійшла до редакції 21.09.2018 р.